

Wat is de impact van het **nieuwe getuigschrift voor arbeidsongeschiktheid**?

Sinds 1 januari 2016 moeten artsen een einddatum van de arbeidsongeschiktheid op het getuigschrift zetten in plaats van een periode van onbepaalde duur. Wat is de precieze impact van die maatregel? De Onafhankelijke Ziekenfondsen gingen het na in een nieuwe studie.

De laatste jaren werden heel wat maatregelen getroffen om de terugkeer naar het (aangepaste) werk te bevorderen, zoals de professionele re-integratietrajecten. Ook een einddatum van de arbeidsongeschiktheid op het getuigschrift moest haar vruchten afwerpen. Is dat gelukt of niet? Na een eerste studie over de impact van deze maatregel op korte termijn¹ analyseren de Onafhankelijke Ziekenfondsen nu de evoluties tussen 2014 en 2018.

Meer dan 2 keer zoveel getuigschriften

Een getuigschrift met een einddatum van de arbeidsongeschiktheid, dat betekent ook dat arbeidsongeschikte mensen voor elke verlenging of herhal² een nieuw getuigschrift moeten bezorgen aan de adviserend arts van hun ziekenfonds. Het gevolg: het

aantal getuigschriften is sinds begin 2016 meer dan verdubbeld. **Gemiddeld verwerkten de Onafhankelijke Ziekenfondsen 5.640 getuigschriften per maand tussen 2014 en 2015. Tussen 2016 en 2018 ging het al om 13.255 getuigschriften per maand** (figuur 1). Het aantal getuigschriften per dossier³ steeg evenredig: van gemiddeld 1,5 getuigschriften voor dossiers geopend in 2015 naar 3,5 voor dossiers geopend in 2016 (figuur 2).

Geen stijging van aantal raadplegingen

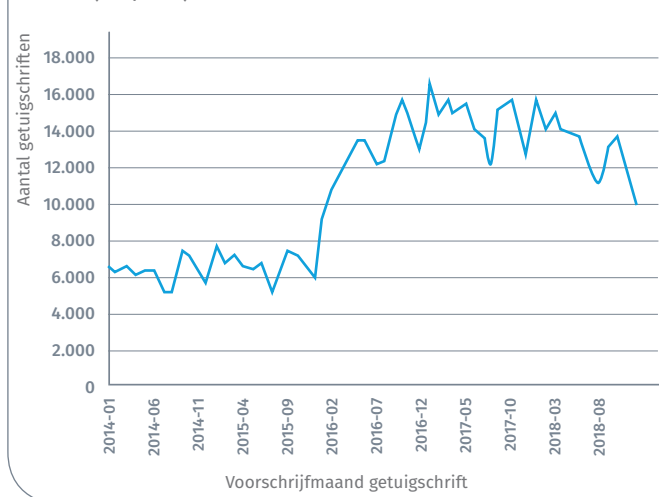
Het aantal getuigschriften is dus fel gestegen sinds de invoering van het nieuwe getuigschrift, maar geldt dat ook voor het aantal raadplegingen bij de behandelende arts? Gaan patiënten vaker bij de arts langs omdat ze een getuigschrift ter verlenging nodig hebben? Toch niet, zo blijkt. **Mensen**

die in 2015 arbeidsongeschikt werden, gingen even vaak bij de huisarts of specialist langs als mensen die in 2016 arbeidsongeschikt werden: 12 keer tijdens het jaar dat volgt op het begin van hun arbeidsongeschiktheid. Ook de gemiddelde uitgaven voor deze raadplegingen zijn dus niet toegenomen. Zowel vóór als na de invoering van het nieuwe getuigschrift gaat het om 375 à 395 euro per jaar (tegenwoordig verplichte ziekteverzekering en remgeld).

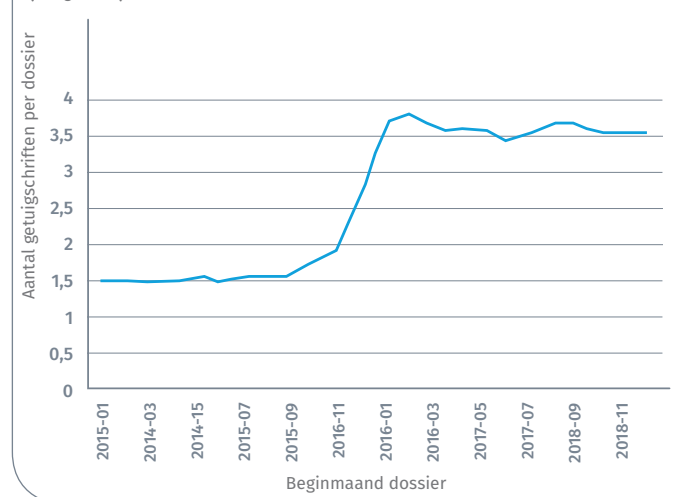
Kortere duur van de arbeidsongeschiktheidsdossiers

En hoe zit het met de gemiddelde duur van een arbeidsongeschiktheidsdossier? De mediaanduur van geopende dossiers in 2015 bedraagt 79 dagen, tegenover 73 dagen voor dossiers die geopend zijn in 2016. Kortom, **een daling met 6 dagen (7,6 %)**

Figuur 1: Totaal aantal getuigschriften verwerkt door de Onafhankelijke Ziekenfondsen (2014-2018)

Figuur 2: Gemiddeld aantal getuigschriften per dossier arbeidsongeschiktheid (2015-2018)

tussen 2015 en 2016. Deze verkorting heeft er niet toe geleid dat mensen na werkhervatting vaker opnieuw arbeidsongeschikt worden en is het grootst bij dossiers binnen de primaire arbeidsongeschiktheid.

Deze daling is deels toe te schrijven aan het nieuwe getuigschrift met een einddatum. Bij gebrek aan volledige medische diagnosegegevens aan de oorzaak van de arbeidsongeschiktheid, konden we niet nagaan hoe het effect van deze verplichte einddatum op de arbeidsongeschiktheidsduur varieert in functie van het onderliggende ziektebeeld. Wel kunnen ook andere elementen een rol spelen: de re-integratietrajecten, een verbeterde communicatie tussen behandelend arts, adviserend arts en arbeidsarts, socio-demografische ontwikkelingen, wijzigingen in de werkloosheids- en (brug)pensioenregeling, ...

Conclusies

- De invoering van de verplichte einddatum op de getuigschriften voor arbeidsongeschiktheid heeft het **totale aantal getuigschriften en het gemiddeld aantal getuigschriften per dossier meer dan doen verdubbelen.**
- Tegelijk gingen arbeidsongeschikte mensen **niet vaker langs bij hun huisarts of specialist tijdens hun 1e jaar arbeidsongeschiktheid.**
- Sinds de invoering van het nieuwe getuigschrift is de **mediaanduur van een arbeidsongeschiktheidsdossier gedaald met 6 dagen.** Al hebben andere maatregelen wellicht ook een invloed op die afname.

Methodologie

Deze studie baseert zich op geanonimiseerde gegevens van de

Onafhankelijke Ziekenfondsen van 2014 tot 2019. Elke persoon werd gevolgd gedurende 29 maanden volgend op de intrede in arbeidsongeschiktheid. Enkel arbeidsongeschiktheidsdossiers die langer duurden dan 28 dagen en die afgesloten werden gedurende de observatieperiode werden in beschouwing genomen. Voor de pertinentie van onze analyses hielden we geen rekening met periodes van moederschapsbescherming. Hetzelfde geldt voor verzekerden die zich tussen 2014 en 2019 bij de Onafhankelijke Ziekenfondsen of andere verzekeringsinstellingen aansloten of overleden zijn.

EVA VON RAUCH en GÜNGÖR KARAKAYA

Studiedienst van de
Onafhankelijke Ziekenfondsen

Aanbevelingen van de Onafhankelijke Ziekenfondsen

De Onafhankelijke Ziekenfondsen vragen om werk te maken van:

- 1) **de invoering van het elektronisch getuigschrift voor arbeidsongeschiktheid:** zo'n elektronisch getuigschrift vermindert de administratieve werklast voor alle betrokken actoren, maakt de automatische integratie van gestructureerde diagnostische gegevens mogelijk en draagt, mits toestemming van de patiënt, bij tot een efficiënte gegevensuitwisseling.
- 2) **richtlijnen rond de duur van de arbeidsongeschiktheid per ziektebeeld:** het Nationaal College voor Sociale Verzekeringsgeneeskunde

werkt momenteel aan een referentiekader, rekening houdend met individuele factoren als leeftijd, medische co-morbiditeit en de globale socio-professionele context. Deze richtlijnen kunnen een aanvulling vormen op de expertise van de voorschrijvende arts om de vermoedelijke totale duur van de arbeidsongeschiktheid in te schatten. Op die manier kunnen zowel te vroege werkhervattingen als herhaalde verlengingen of verlengingen van een te lange duur worden vermeden.

1 Nieuwe getuigschriften arbeidsongeschiktheid: een analyse van de impact op korte termijn. Onafhankelijke Ziekenfondsen, 2017.

2 We spreken van een verlenging als de patiënt aansluitend op het einde van een erkende periode arbeidsongeschikt blijft. Het gaat om herval als dit gebeurt in het kader van dezelfde pathologie na een onderbreking van max. 14 dagen of 3 maand.

3 Een dossier bestaat uit één of meerdere periodes van erkende arbeidsongeschiktheid, met onderbrekingen tussen 2 periodes die niet langer zijn dan de wettelijke hervaltermijn.